

Gigante Salmon Rødøy AS
8006 Bodø

Saksbehandler:
Kristine Vevik, 75547815

Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Gigante Salmon Rødøy AS Kontrollnummer: 2023.144.I.SFNO

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:

Helge Egil Wågø Albertsen

Fra Statsforvalteren i Nordland:

Kristine Vevik

Andre deltagere fra virksomheten:

Kristine Ødegård (kvalitetskoordinator - Gigante Salmon Rødøy AS)
Harald Rostad (ingeniørgeolog - Indira AS)
Gisle Jakhelln (arkitekt - BOARCH arkitekter a.s)
Joakim Wik (teknisk tegner - BOARCH arkitekter a.s)
Stian Fuglstad – kun til stede under teamsmøte (entreprenør – Gabbro Nor AS)
Leif Martin Hansen – kun til stede under teamsmøte (Hansen Maskin & Transport AS)

Andre deltagere fra Statsforvalteren i Nordland:

Kaja Baukhol Olsen

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved tiltakene i sjø på Lille indre Rosøy til Gigante Salmon Rødøy AS. Inspeksjonen bestod av et stedlig tilsyn på anlegget den 17.08.2023 samt et teamsmøte den 24.08.2023. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Statsforvalteren i Nordland avdekket 5 avvik og ga 2 anmerkninger under inspeksjonen. Statsforvalteren ser alvorlig på avvik 1 og 2 på bakgrunn av at det omfatter tiltak i sjø som ikke omfattes av tillatelse eller er vurdert av Statsforvalteren etter forurensningsloven.

Avvik:

- Virksomheten har fylt ut i sjø i et område som ikke er regulert av tillatelsen
- Virksomheten har overskredet rammevilkåret for mengde utfylt masse
- Virksomhetens samordning av internkontrollen er ikke tilstrekkelig ivaretatt
- Virksomhetens miljørisikovurdering er mangelfull
- Farlig avfall blir ikke håndtert etter regelverket

Anmerkninger:

- Virksomhetens mål for ytre miljø kan forbedres
- Virksomhetens miljørisikovurdering bør fange opp flere mulige hendelser og risikoanalysen bør oppdateres

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 5 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 4.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

7.9.2023	Kristine Vevik	Tilde Nygård
dato	kontrollør	seksjonssjef

Statsforvalteren i Nordland

Kopi av rapporten sendes til:

- Rødøy kommune
- BOARCH arkitekter a.s.
- Gabbro Nor AS
- Hansen Maskin & Transport AS

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: Gigante Salmon Rødøy AS	
Organisasjonsnr.: 922699453	Eies av:
Bransjenr. (NACE-kode): 03.211 - Produksjon av matfisk, bløtdyr, krepsdyr og pigghuder i hav- og kystbasert akvakultur	

Kontrollert enhet

Navn: Utfylling – Lille indre Rosøy	Anleggsnr.: 1836.0054.01
Kommune: Rødøy	Fylke: Nordland
Anleggsaktivitet: Utfylling i sjø	
Tillatelse gitt: 26.01.2023	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen er en del av en landsomfattende tilsynsaksjon rettet mot engangstiltak som mudring, dumping og utfylling i sjø.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Utslipp til vann
- Oppfølging av krav i tillatelsen
- Beredskap
- Metodikk for gjennomføring av tiltak
- Disponering av masser og avfall
- Kontroll, overvåking og rapportering
- Rutiner ved akutt forurensning

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Gigante Salmon Rødøy AS plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Statsforvalteren skal kunne avslutte saken, må Gigante Salmon Rødøy AS innen 31. oktober 2023 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er fulgt opp i virksomheten og eventuelt rettet. Rapporten er adressert til Gigante Salmon Rødøy AS som ansvarlig enhet med underleverandører og entreprenør på kopi. Gigante Salmon Rødøy AS må koordinere eventuelle tilbakemeldinger fra de aktuelle parter.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (sfnopost@statsforvalteren.no) til Statsforvalteren i Nordland v/Kristine Vevik.

4. Pålegg om opplysninger

Gigante Salmon Rødøy AS må sende Statsforvalteren i Nordland følgende opplysninger om forhold som angår avvik 1 innen 31. oktober 2023 (jf. *forurensningsloven § 49*) :

- Informasjon om areal og mengde masser som er utfylt i sjø i området sør for utfyllingen på vestsiden av Lille indre Rosøy
- Årsak/begrunnelse for at det har blitt fylt ut i et område som ikke er omfattet av tillatelsen
- Hvorfor ble ikke Statsforvalteren varslet før tiltaket?
- Anleggsperiode for arbeidet
- Redegjørelse for planstatus for det utfylte området
- Virksomhetens rutiner ved brudd på tillatelsens vilkår underveis i anleggsarbeidet

Klageadgang

Dere har rett til å klage på pålegg om opplysninger dersom dere mener at dere ikke har plikt eller lovlig adgang til å gi opplysningene. En klage bør begrunnes og skal sendes Statsforvalteren i Nordland senest 3 dager etter mottakelsen av denne rapporten (jf. forvaltningsloven § 14). En klage kan fremsettes både skriftlig og muntlig.

5. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 14. juni 2023. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Statsforvalteren i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Gigante Salmon Rødøy AS bli ilagt et gebyr på kr 30 000,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8. Dette tilsvarer gebyrsats 2 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser for øvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. §§ 28 og 29 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Statsforvalteren i Nordland. Statsforvalteren vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

6. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Statsforvalteren i Nordland (jf. offentleglova).

7. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Virksomheten har fylt ut i sjø i et område som ikke er regulert av tillatelsen.

Avvik fra:

Tillatelse etter forurensningsloven til utfylling i sjø datert 26.01.2023.

Kommentarer:

Under befaringen av utfyllingen på vestsiden av øya ble det observert en utfylling ut i sjø som ikke er omfattet av tillatelsen datert 26.01.2023 (figur 1). Virksomheten informerte om at utfyllingen var etablert som et sikkerhetsforbedrende tiltak i forbindelse med ilandstigning fra flåte og andre fartøy. Av tillatelsen følger det at endringer i utførelsen av tiltaket underveis må avklares med Statsforvalteren. Tiltakshaver er ansvarlig for at vilkårene i tillatelsen blir overholdt, og plikter å orientere vedkommende som skal gjennomføre tiltakene om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet. Vi kan ikke se at vi har blitt kontaktet i forbindelse med den ekstra utfyllingen.

Statsforvalteren har forståelse for at det underveis i et tiltak kan oppstå behov som går ut over tillatelsens rammer, men vi ser likevel alvorlig på at dere har fylt ut i sjø i et område som ikke er omfattet av tillatelsen. Statsforvalteren gir tillatelse til tiltak i sjø basert på de opplysningene som står i søknaden og som kommer frem i saksbehandlingen. Det er virkningene av det omsøkte tiltaket på det aktuelle stedet som blir vurdert. Dersom dere ønsker å gjennomføre tiltaket på en annen måte enn omsøkt og som er fastsatt i vilkårene, så må det søkes på nytt eller søkes om endring av eksisterende tillatelse.

Vi gjør oppmerksom på at dersom tiltaket er i strid med endelige planer etter plan- og bygningsloven, så er det kommunen som vil være myndighet for eventuell videre oppfølging.

Under punkt 4 i denne rapporten har vi pålagt dere å sende oss opplysninger om forholdet.

Figur 1:Utfyllt område som ikke er omfattet av tillatelsen etter forurensningsloven

Avvik 2

Virksomheten har overskredet rammevilkåret for mengde utfylte masser.

Avvik fra:

Tillatelse etter forurensningsloven til utfylling i sjø datert 26.01.2023.

Kommentarer:

I tillatelsens vilkår 2.1 heter det blant annet at brudd på tillatelsens vilkår umiddelbart skal varsles til Statsforvalteren. Det står i vilkår 3.2 i tillatelsen at tiltakshaver plikter å ha et oppdatert internkontrollsystem som skal sikre og dokumentere at tiltakshaver og utøvende entreprenør overholder krav i tillatelsen. Det er tiltakshavers plikt å se til at den som til enhver tid håndterer masser, har et internkontrollsystem i tråd med tillatelsens vilkår.

I forbindelse med tilsynet har vi fått oversendt dokumentasjon som viser et anslag på teoretiske anbrakte masser som er brukt i utfyllingen (figur 2). Det er her oppgitt at det utfylte volumet utgjør 39 707 m³ anbrakte masser, mens det i tillatelsens er gitt en ramme på 30 000 m³. Vi har forståelse for at masseanslag kan være utfordrende i planleggingsfasen og at faktiske utfylte masser kan fravike noe fra tillatelsens ramme. De foreløpige tallene vi har fått viser et avvik på om lag 32 % fra rammen.

Figur 2: Utklipp fra oversendt dokumentasjon om utfylte masser

Teoretisk anbrakte masser:
39 707 m³
Teoretisk fast fjell :
28 400 m³
Totalt areal:
9 150 m²

Avvik 3

Virksomhetens samordning av internkontrollen er ikke tilstrekkelig ivarettatt.

Avvik fra:

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 6 andre ledd.

Kommentarer:

I internkontrollforskriften § 6 andre ledd heter det at når en virksomhet som oppdragsgiver engasjerer oppdragstakere e.l. til å utføre oppgaver på virksomhetens eget område eller anlegg, skal oppdragstakers internkontroll så vidt mulig legges til grunn for de aktiviteter som omfattes av oppdraget. Reglene innebærer at den som er ansvarlig for virksomheten må undersøke om oppdragstaker har tilfredsstillende internkontroll.

Statsforvalteren har fått oversendt dokumentasjon (SHA Gigante Salmon) som beskriver hvordan samordning av internkontroll skal skje og at samordningsskjema skal være underskrevet før byggestart. Det er i dokumentet listet opp flere aktiviteter som byggherre skal være ansvarlig for, deriblant felles risikovurdering. Gigante Salmon Røddøy AS har engasjert flere entreprenører for å gjennomføre anleggsarbeidet på Lille indre Rosøy. Til arbeidet med utfyllingene er blant annet Gabbro Nor AS engasjert. Gabbro Nor AS var til stede under tilsynets oppfølgingsmøte på teams, men ikke under den stedlige delen av tilsynet på Rosøya. Gigante Salmon Røddøy AS kunne under det stedlige tilsynet ikke gjøre rede for gjeldende risikovurderinger som omhandlet ytre miljø for anleggsarbeidet, og kunne heller ikke dokumentere risikovurderinger utført av entreprenør eller gjøre rede for hva slags typer hendelser som var vurdert. I forkant av oppfølgingsmøte på teams, fikk Statsforvalteren oversendt ulike dokumenter fra entreprenør, deriblant risikovurderinger.

Gigante Salmon Røddøy AS har ikke vært kjent med risikovurderingene som de selv har ansvar for å samordne og vurdere.

Avvik 4

Virksomhetens miljørisikovurdering er mangelfull.

Avvik fra:

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 5 andre ledd nr. 6.

Kommentarer:

I internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 6 heter det at virksomheten skal kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene. I etterkant av det stedlige tilsynet fikk vi oversendt dokumentasjon på miljørisikovurderinger som viser hvordan entreprenør Gabbro Nor AS har kartlagt farer og problemer, og hvordan risiko er vurdert når det gjelder fare for forurensning av ytre miljø. I dokumentet er det flere hendelser som gjelder ytre miljø som er omtalt, men det fremgår ikke hva som spesifikt gjelder for Rosøya og hva som gjelder generelt for de øvrige anleggene som Gabbro Nor jobber på. I dokumentet er det opprettet et eget faneark for Rosøya, men dette fremstår som under utarbeidelse og er ufullstendig. Det er gjort en kartlegging av ulike typer hendelser, men det er ikke vurdert noen risiko og eventuelle risikoreduserende tiltak.

Avvik 5

Farlig avfall blir ikke håndtert etter regelverket.

Avvik fra:

Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) §§ 11-5 og 11-8.

Kommentarer:

Farlig avfall skal ikke blandes med annet vanlig avfall og skal ikke blandes med andre typer farlig avfall. Avfallet skal oppbevares på et område som ikke er tilgjengelig for allmennheten og det skal merkes, emballeres og lagres slik at det ikke kan medføre forurensning til omgivelsene. Miljødirektoratet har i faktaarket M-284 *Håndtering av farlig avfall*¹ gitt noen føringer om hva som skal til for å oppfylle kravene til forsvarlighet.

¹ <https://www.miljodirektoratet.no/publikasjoner/2014/desember-2014/handtering-av-farlig-avfall/>

Under tilsynet ble det informert om at farlig avfall ble oppbevart i container i nærheten av fergen Haarek. En pall med brukte batterier stod lagret på bakken utenfor containeren (figur 3). Lagringen manglet merking og sikring mot forurensning til omgivelsene. Det ble opplyst om at batteriene skulle hentes og fraktes fra øya. Det er usikkert hvor lenge batteriene har stått lagret slik, og de var heller ikke hentet da vi dro fra øya. Øya er utilgjengelig for allmennheten, men farlig avfall skal uansett lagres sikkert.

Under befaringen av anlegget ble det observert en sprayboks som lå på bakken. Vi minner om at alle spraybokser (både tomme og fulle) inneholder drivgasser og er definert som farlig avfall som skal utsorteres og deklarerer.

I forbindelse med inspeksjonen har vi fått oversendt dokumentasjon på hvordan avfall håndteres på anlegget. Dere har gjort rede for ulike typer farlig avfall som oppstår på anlegget og at dette skal avfallsdeklarerer. Farlig avfall omtales konsekvent som «spesialavfall». Vi gjør dere oppmerksomme på at begrepet ble erstattet av «farlig avfall» i avfallsregelverket i 2003.

I henhold til avfallsforskriften § 11-8 må farlig avfall leveres til lovlig mottak minst én gang per år, forutsatt at den totale mengden farlig avfall overstiger 1 kg.

I oversendt avfallsplan (kapittel i «prosedyren bruk av fergen Haarek») er det beskrevet at farlig avfall skal deklarerer inn på avfallsdeklarerer.no. Planen bør også angi hvem som er ansvarlig for at dette blir gjort og hvem som har fullmakt til å gjøre dette. Under tilsynet fikk vi opplyst at det er RMG Gjenvinning AS som deklarerer farlig avfall for virksomheten. I databasen avfallsdeklarerer.no ser vi at RMG Gjenvinning AS har levert inn blybatterier i november 2022. I avfallsplanen er det andre typer avfallstyper som er nevnt, men det finnes ingen registreringer på at noen av disse avfallstypene er registrert levert i løpet av det siste året.

8. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Virksomhetens mål for ytre miljø kan forbedres.

Kommentarer:

I internkontrollforskriften heter det at virksomheten skal fastsette mål for bl.a. ytre miljø. Mål bør settes så konkret som mulig og skal være i samsvar med virksomhetens aktiviteter

Figur 3: Utendørs lagring av farlig avfall

og risikoforhold. Virksomheten skal kunne dokumentere dette skriftlig. Gigante Salmon Røddøy AS har fremlagt dokumentasjon (SHA Gigante Salmon Røddøy) som generelt beskriver mål om 0-visjon. Skade på miljø er omtalt, men det er i all hovedsak fokus på sikkerhet, helse og arbeidsmiljø. Vi minner om at M-en i HMS også omhandler ytre miljø, ikke bare arbeidsmiljø. Statsforvalteren vurderer at virksomheten med fordel kan sette seg mer konkrete mål når det gjelder å ivareta ytre miljø, slik at det blir større samsvar med virksomhetens aktiviteter og risikoforhold.

Anmerkning 2

Virksomhetens miljørisikovurdering bør fange opp flere mulige hendelser og risikoanalysen bør oppdateres.

Kommentarer:

Risiko for forurensning fra drivstoffhåndtering er ikke nevnt i risikovurderingen. Under tilsynet observerte vi to flyttbare tanker på tilhengere samt en tankbil som ble brukt til drivstoffylling. Virksomheten og driften er ikke omfattet av forurensningsforskriftens kap. 18 *Tanklagring av farlige kjemikalier og farlig avfall*, siden det er snakk om tanker brukt midlertidig i anleggsvirksomhet. Vi mener likevel at det må gjøres en kartlegging av risiko for forurensning til sjø og grunn/søl/lekkasje i forbindelse med håndtering av drivstoff og tankanlegg.

En risikovurdering skal gjenspeile det faktiske risikobildet som driften til enhver tid representerer. I entreprenørens risikovurdering for avfall er det nevnt en hendelse som omhandler spraybokser. Hendelsen omhandler blant annet forsøpling av ytre miljø og er vurdert som usannsynlig. Under befaringen ble vi oppmerksomme på en sprayboks som ikke var avfallshåndtert. Vi påpeker videre at de fleste hendelser i risikovurderingen for avfall er omtalt som usannsynlige.

9. Dokumentgrunnlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Statsforvalteren

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold (oversendt per e-post etter det stedlige tilsynet):

- Prosedyren bruk av fergen Haarek (inkludert avfallsplan)
- SHA Gigante Salmon Røddøy

- Beredskapsplan utslipp – ytre miljø
- Avfallsplan Rosøy (fra Gabbro Nor AS)
- Instruks for håndtering av søppel (Gabbro Nor AS)
- Plast i utfyllingsmasser til sjø (Gabbro Nor AS)
- Risikovurdering avfall (Gabbro Nor AS)
- Risikovurderinger (Gabbro Nor AS)